

HET VERHOOR

Wie heeft de leiding over het verhoor?

De verhoorder heeft de leiding over het verhoor. De inhoud van het politieverhoor verandert met de nieuwe regels niet veel. Een aantal collega's heeft al ervaring met de aanwezigheid van een raadsman bij het verhoor in zwaardere straf- of jeugdzaken. De raadsman heeft nu wel meer bevoegdheden. De verhorende ambtenaar heeft de taak om het verhoor ordelijk te laten verlopen. Een belangrijk uitgangspunt is daarbij dat de verhorende ambtenaar de leiding heeft over het verhoor en de orde binnen het verhoor en de verhoorruiimte handhaaft.

Moet de aanwezigheid van een raadsman bij het verhoor vastgelegd te worden?

De aanwezigheid van een raadsman bij het verhoor moet worden opgenomen in het proces-verbaal van verhoor.

Welke rol heeft de advocaat tijdens de verhoorbijstand?

Voor en na het verhoor mag de raadsman alle vragen stellen die hem 'dienstig' voorkomen. Dit zijn ook inhoudelijke vragen. Tijdens het verhoor mag de raadsman jou er als verhoorder op wijzen dat de verdachte een vraag niet begrepen heeft, dat jij ongeoorloofde druk uitoefent op de verdachte of dat de toestand waarin de verdachte verkeert een verantwoorde voortzetting van het verhoor verhindert. Hij mag ook vragen beantwoorden als hij hiervoor toestemming heeft van jou of je verhorende collega en de verdachte.

Mag een raadsman tijdens het verhoor vragen stellen of opmerkingen maken?

Een raadsman is niet bevoegd om tijdens het verhoor vragen te stellen of opmerkingen te maken. Het verhoor is een gesprek tussen verdachte en politie en niet een driegesprek. De advocaat neemt primair deel aan het verhoor om toe te zien op een goede gang van zaken. Daarvoor heeft hij een aantal bevoegdheden. De verhorende collega kan echter zelf besluiten om de raadsman toch ruimte te bieden in het belang van een goedlopend verhoor. Bedenk dat de advocaat vanuit zijn rol ook inzicht heeft in welke informatie relevant is en mogelijk weet wanneer zijn cliënt iets kan verduidelijken. Ervaringen in het buitenland leren dat het goed kan werken als een raadsman de gelegenheid krijgt om dit soort opmerkingen te maken. Maar het is aan de verhorende ambtenaar om te bepalen of hij die ruimte geeft. Ook bepaalt de verhorende ambtenaar zelf of hij vindt dat hij door het gedrag van de raadsman teveel wordt belemmerd bij het afnemen van het verhoor. Ga niet in discussie. Het volstaat om erop te wijzen dat de regels aangeven dat een raadsman verwijderd kan worden als hij de orde van het verhoor verstoort.

Mag een raadsman het verhoor onderbreken voor onderling overleg met de verdachte?

Ja, maar alleen in alle redelijkheid en dus niet als de voortgang van het verhoor belemmerd wordt. Dit betekent bijvoorbeeld dat niet keer op keer om onderbreking van het verhoor voor onderling overleg kan worden gevraagd. Ook de verdachte mag in alle redelijkheid verzoeken om tussentijds te overleggen met zijn advocaat. Als een dergelijk verzoek afgewezen wordt, moet je dit vermelden en motiveren in het proces-verbaal. Vindt het verhoor plaats zonder aanwezigheid van een advocaat, en vraagt de verdachte om onderbreking van het verhoor, gelden dezelfde regels: doen als het kan en anders motiveren in het proces-verbaal.

Ervaring: verandert het verhoor met een raadsman erbij?

Diverse Europese landen hebben al ervaring opgedaan met de aanwezigheid van advocaten bij politieverhoren. Uit een rechtsvergelijkend onderzoek over Nederland, België en Engeland uit 2014 komt naar voren dat de aanwezigheid van een advocaat slechts beperkt invloed heeft op de verklaringsbereidheid en dat de richtlijn zelfs een professionalisering van het verhoor teweegbracht.

Gericht op de Nederlandse situatie was de conclusie in een ander onderzoek (2010) naar verdachten van levensdelicten dat de advocaat weliswaar invloed had op het gebruik van zwijgrecht, maar dat hier vooral op werd gestuurd in de consultatiebijstand, dus voorafgaand aan het politieverhoor.

Wanneer kan worden afgeweken van de verhoorbijstand (afwijkingsbevoegdheid)?

Er zijn slechts twee dwingende redenen waarom (tijdelijk) van het recht op bijstand door een raadsman kan worden afgeweken:

1. als direct verhoor een einde kan maken aan een ernstig misdrijf waarbij het leven, de vrijheid of de gezondheid van een persoon in het geding is (bijvoorbeeld een gijzeling of ontvoering) of als het een (terroristische) aanslag kan voorkomen.
2. als niet direct starten met het verhoor het onderzoek aanzienlijke schade toe zou brengen. Dit laatste argument wordt niet concreet beschreven in de nieuwe regelgeving, maar het is zeker dat de schade groot moet zijn om de verdachte zo'n belangrijk recht te onthouden.

Wat moet je doen als je wilt afwijken van de verhoorbijstand?

Er zijn maar twee zwaarwegende redenen waarom je mag afwijken van het recht op verhoorbijstand. Voldoet de situatie hieraan en stel je deze afwijkingsbevoegdheid meteen na de aanhouding vast (bijvoorbeeld als je een gijzelnemer hebt aangehouden, terwijl de gijzeling nog voortduurt) dan kan de hulpofficier van justitie hier zelfstandig over beslissen. In alle overige gevallen is de toestemming van de officier van justitie vereist. Het besluit tot afwijking moet je vastleggen in het proces-verbaal onder vermelding van de motivatie. Zodra de noodzaak geweken is, moet de raadsman tot het verhoor worden toegelaten.

Wat als een getuige tijdens het verhoor een verdachte wordt?

Een getuige hoort vooraf te weten dat hij als getuige wordt gehoord. Net zoals een verdachte moet horen dat hij verdachte is. Mocht de status van een getuige veranderen in die van verdachte, dan gelden meteen de regels rond consultatie- en verhoorbijstand. Het verhoor moet direct worden gestaakt, de getuige moet horen van welk strafbaar feit hij nu verdachte is en welke rechten daarbij horen. Voorafgaand aan zijn eerste verhoor als verdachte wordt hem ook het recht op consultatie- en verhoorbijstand meegedeeld.

Op welke wijze krijgt een niet-aangehouden en ontboden verdachte rechtsbijstand voor het verhoren?

Verdachten die zich in vrijheid bevinden hebben recht op toegang tot een raadsman en in elk geval voor het eerste moment waarop zij worden verhoord. De verdachten die zich in vrijheid bevinden, zijn vrij om een raadsman te consulteren. Van de overheid wordt wel de inspanning gevraagd dat zij de in vrijheid bevindende verdachte op hun rechten wijst, waaronder het recht van rechtsbijstand. Wanneer een verdachte wordt uitgenodigd om op het politiebureau te verschijnen teneinde te worden gehoord, wordt er in de uitnodigingsbrief op dit recht gewezen. De verdachte kan na deze mededeling zelf maatregelen nemen om zich van rechtsbijstand te voorzien.

Mag een advocaat een laptop, tablet of smartphone bij zich hebben bij het verhoor?

Een raadsman mag zijn laptop, tablet of smartphone meenemen in de verhooruimte. Het enige doel van het meenemen van laptop, tablet of smartphone is dat hij dan op tijd nieuwe piketmeldingen kan ontvangen en accepteren en aantekeningen kan maken. Het is de raadsman verboden om deze middelen (bijvoorbeeld zijn telefoon) voor andere doeleinden te gebruiken. Bijvoorbeeld om de verdachte te laten bellen of om opnamen van het verhoor te maken.

Is de procedure bij staandehouding en aanhouding veranderd?

Bij staandehouding op straat heeft de verdachte weliswaar recht op rechtsbijstand vanaf het moment dat hem vragen worden gesteld die tot het verhoor gerekend kunnen worden, maar

opsporingsambtenaren kunnen in die situatie op grond van artikel 27c Sv volstaan met de mededeling aan de verdachte dat deze recht op consultatie- en verhoorbijstand heeft. Zij hoeven geen maatregelen te nemen gericht op verwezenlijking van dat recht van de verdachte. Overigens zal met het verhoor van de verdachte die te kennen heeft gegeven dat hij een raadsman wenst, moeten worden gewacht totdat deze aanwezig is. Veelal kan worden volstaan met een uitnodiging van de verdachte om zich, voorzien van een raadsman, op de verhoorlocatie te voevoegen. Uiteraard dient de verdachte zijn raadsman zelf te betalen.

Kan de raadsman een verdere deelname aan het verhoor worden ontzegd?

De raadsman mag tijdens het verhoor niet buiten de hem gegeven bevoegdheden treden. Hij mag daarvan geen onredelijk gebruik maken en mag de orde niet verstoren. Wanneer hij zich daaraan niet houdt, kan hem, na een waarschuwing door de verhorende ambtenaar, door de hulpofficier van justitie verdere deelname aan het betreffende verhoor worden ontzegd. De hulpofficier van justitie stelt de Officier van Justitie van de verwijdering in kennis. De raadsman kan weer toegelaten worden als de redenen voor verwijdering volgens de hOvJ zijn vervallen. Als het er naar uitziet dat het verhoor niet meer met de verwijderde raadsman kan worden hervat, bespreek dan met de verdachte of hij afstand wil doen van het recht op rechtsbijstand of dat hij een vervangende raadsman wil. Wanneer er onvoldoende tijd is om een vervangende raadsman aan te vragen, kan het verhoor direct na verwijdering van de raadsman uitsluitend worden hervat als de verdachte afstand doet van het recht op verhoorbijstand. Wanneer de verdachte in deze situatie geen afstand doet van het recht op verhoorbijstand, neem dan contact op met de Officier van Justitie die een besluit neemt.

Is er een vaste opstelling in de verhooruimten voor het bijwonen verhoor door raadsman?

Wat betreft de inrichting van het verhoor wordt het uitgangspunt gehanteerd dat de raadsman in de verhooruimte zo veel mogelijk naast de verdachte plaatsneemt. De verhorende ambtenaar zit in de verhooruimte zo veel mogelijk tegenover de verdachte en zijn raadsman.

RAADSMAN

Welke regels gelden voor het inschakelen van een raadsman voor consultatiebijstand?

Tot 27 november 2016 blijven de wettelijke regels voor het inschakelen van een raadsman voor consultatiebijstand ongewijzigd. Wel zijn er vanaf 1 maart 2016 veranderingen in de gegevens die op het meldingsformulier Consultatiebijstand voor de Raad voor Rechtsbijstand (RvR) moeten worden ingevuld.

Hoe maak ik een afspraak met de raadsman over het tijdstip van het eerste verhoor na consultatiebijstand?

Het uitgangspunt is dat de raadsman die consultatiebijstand heeft verleend ook de verhoorbijstand verleent. Als de verdachte tijdens de consultatiebijstand aangeeft dat hij verhoorbijstand wil, is het voor het inplannen van het tijdstip van verhoor, zowel voor de politie als voor de advocatuur belangrijk dat dit bij de politie bekend wordt. In het geval van minderjarige verdachten die tijdens de consultatiebijstand aangeven dat zij verhoorbijstand willen, moet de raadsman dit aan de politie laten weten. Over meerderjarigen doet het wetsvoorstel geen uitspraak.

In de situatie dat er na afloop van de consultatiebijstand, waarbij de raadsman fysiek aanwezig was, een ZaCo/OpCo of zaaksbetrokken verhorende ambtenaar ter plaatse is, kan deze direct mondeling met de raadsman afstemmen of verhoorbijstand gewenst is. Als het tijdstip voor het verhoor al bekend is, kan dit ook meteen worden besproken. Is er direct na afloop van de consultatiebijstand geen genoemde contactpersoon van de politie aanwezig, kan de raadsman het functionele telefoonnummer bellen, of bij geen gehoor een e-mail sturen naar het functionele e-mailadres waarna de politie contact kan opnemen over het tijdstip voor het eerste verhoor. Wanneer een bericht van de raadsman

achterwege blijft kan de ZaCo/ OpCo aan de verdachte vragen of hij verhoorbijstand wil. Als dat het geval is, contact opnemen met de raadsman om het tijdstip voor het eerste verhoor te bespreken. Kan de politie het tijdstip pas op een later moment melden, dan belt de OpCo/ZaCo hierover de raadsman met gebruik van de eerder verkregen contactgegevens. Mocht de OpCo/ZaCo de raadsman telefonisch niet kunnen bereiken, spreekt hij het tijdstip onder vermelding van het functionele telefoonnummer in op de voicemail van de raadsman of hij mailt het tijdstip vanaf het functionele e-mailadres. De raadsman laat vervolgens via het opgegeven, functionele telefoonnummer of e-mailadres aan de OpCo/ZaCo weten of het tijdstip schikt.

Op welk tijdstip start het eerste verhoor na consultatiebijstand?

Uitgangspunt is dat in het belang van de verdachte en van een goede rechtsgang het eerste verhoor zo snel mogelijk na de consultatiebijstand start, bij voorkeur aansluitend. Hiervan kan in het belang van het onderzoek worden afgeweken. Bijvoorbeeld omdat er nog onderzoekshandelingen nodig zijn.

Hoe schakel ik een raadsman in voor het eerste of vervolghoer als de verdachte tot dat moment heeft afgezien van rechtsbijstand en nog niet in verzekering is gesteld (Directe Verhoorbijstand)?

Als de aangehouden verdachte, die nog niet in verzekering is gesteld, pas vanaf het eerste of vervolghoer voor het eerst rechtsbijstand wil, wordt dit *Directe Verhoorbijstand* genoemd. Hiermee geven we aan dat de fase van consultatiebijstand is gepasseerd. In het geval van een C-feit schakelt de verdachte, volgens de bestaande regels voor consultatiebijstand, zelf een advocaat voor directe verhoorbijstand in. Aangehouden verdachten van A- of B-feiten kunnen, evenals bij consultatiebijstand, kiezen tussen een piketadvocaat of een (zelf te financieren) gekozen advocaat. Als de verdachte voldoende gegevens van de gekozen advocaat heeft, doet de verhorende ambtenaar één poging om de door de verdachte gekozen advocaat te bereiken. Bij geen gehoor, schakelt de verhorende ambtenaar op de voorgeschreven wijze de Raad voor Rechtsbijstand in zodat alsnog een piketadvocaat kan worden ingeschakeld. Als de aangehouden verdachte van een A- of B-feit een piketadvocaat voor directe verhoorbijstand wil, vraagt de verhorende ambtenaar met het meldingsformulier *Directe Verhoorbijstand* bij de Raad voor Rechtsbijstand een raadsman aan. Dit kan een piketadvocaat zijn. Voordat een gekozen of piketadvocaat wordt benaderd, is het van belang stil te staan bij de vraag wanneer de termijn voor ophouden afloopt en eventueel te onderzoeken of de verdachte in verzekering gesteld kan worden. Als je op dit punt problemen voorziet, bespreek deze dan via de lijn van hOvJ/ OvJ.

Hoe maak ik een afspraak met de piketadvocaat over het tijdstip van verhoor bij een aangehouden in verzekering gestelde verdachte die terugkomt op zijn eerder gedane afstand van het recht op rechtsbijstand?

Bij een aangehouden, in verzekering gestelde verdachte die terugkomt op zijn eerdere afstand van het recht op rechtsbijstand, belt de verhorende ambtenaar naar de piketadvocaat die de IVS-melding van de Raad voor Rechtsbijstand heeft geaccepteerd. De afspraak is dat de Raad de contactgegevens van de betreffende advocaat naar het functionele e-mailadres stuurt dat de politie via het meldingsformulier IVS heeft opgegeven, tenzij tussentijds bekend is geworden dat deze advocaat is vervangen door een andere raadsman. Dit hoort de advocatuur dan aan de politie te melden. Binnen de afdeling moet je afspraken maken waar je dit soort wijzigingen in het politiesysteem vastlegt. Daardoor beschikken je collega's over de meest actuele gegevens van de raadsman die voor een verdachte actief is. Voordat je de advocaat benadert, is het van belang om stil te staan bij de vraag wanneer de IVS-termijn afloopt. Als je op dit punt problemen voorziet, bespreek deze dan via de lijn van hOvJ/ OvJ.

Hoe komt het tijdstip voor verhoor tot stand bij Directe verhoorbijstand?

De raadsman die de melding voor Directe Verhoorbijstand heeft geaccepteerd, dient zo spoedig mogelijk in contact te treden met de politie omtrent het tijdstip van verhoor. De ruimte die hierbij kan worden geboden is afhankelijk van de ophoudtermijn die nog beschikbaar is. Als het verhoor al was gestart, moet dit onderbroken blijven tot de komst van de raadsman. De verdachte krijgt na aankomst

van de raadsman op het politiebureau de gelegenheid om dertig minuten vertrouwelijk met de raadsman te spreken.

Hoe schakel ik een raadsman in voor vervolghooren?

Dit gaat vrijwel geheel op dezelfde manier als bij het eerste verhoor na consultatiebijstand. Bij het inschakelen van een raadsman voor het eerste verhoor na consultatiebijstand wordt gesproken over 'na afloop van de consultatiebijstand'. Lees in dit geval daarvoor in de plaats 'na afloop van het verhoor'. Voordat je een advocaat benadert, is het van belang om in het systeem te checken wie de huidige raadsman van de verdachte is en stil te staan bij de vraag wanneer de termijn afloopt voor ophouden of, indien van toepassing, IVS. Als je op dit punt problemen voorziet, bespreek deze dan via de lijn van hOvJ/ OvJ.

Wat als de verdachte een andere raadsman wil?

Het uitgangspunt is dat de raadsman die consultatiebijstand heeft verleend ook de verhoorbijstand verleent. Als de verdachte op enig moment in de piketfase een andere raadsman wil, moet zijn raadsman voor een vervanger zorgen.

Wat als de raadsman niet aanwezig kan zijn op het door de politie vermelde tijdstip voor verhoor?

Als de raadsman niet aanwezig kan zijn op het door de politie vermelde tijdstip voor verhoor (en ook niet in het uur daarna), moet hij binnen dat uur een vervangende raadsman regelen. Als dit niet mogelijk is, kan de politie rekkelijk met deze maximale termijn omgaan als het onderzoek dit toelaat.

Wat als het de raadsman niet lukt om in voorkomende gevallen voor een vervanger te zorgen?

Als het een gekozen advocaat niet lukt om voor een vervanger te zorgen, kan de aangehouden verdachte van een A- of B-feit eventueel voor een piketadvocaat kiezen als hij in deze zaak nog geen bijstand van een piketadvocaat heeft gehad. De verhorende ambtenaar stuurt dan het meldingsformulier *Directe verhoorbijstand* naar de Raad voor Rechtsbijstand.

Als het een piketadvocaat niet lukt om voor een vervanger te zorgen, kan hij – als het eerste verhoor nog niet heeft plaatsgevonden – de zaak terugleggen bij de Raad voor Rechtsbijstand. Als het eerste verhoor al is gestart of achter de rug is, kan hij de zaak niet meer terugleggen bij de Raad. Dat komt doordat de forfaitaire vergoeding dan al aan de eerste advocaat is vergeven.

Als de raadsman geen vervanger kan vinden, een vervanger inschakelt of de zaak teruglegt bij de Raad voor Rechtsbijstand, dan laat hij dit via het functionele telefoonnummer aan de ZaCo/OpCo weten. Komt er een vervanger, dan registreert de ZaCo/OpCo de gegevens van de vervangende advocaat in het politiesysteem en geeft daarbij aan of het om een eenmalige dan wel structurele vervanging gaat.

Kan het verhoor starten als de raadsman te laat is voor consultatiebijstand?

De advocaat kan de hulpofficier van justitie om uitstel vragen als hij door omstandigheden niet binnen de termijn van twee uur voor consultatiebijstand aanwezig kan zijn. Met dit verzoek kan de hulpofficier van justitie rekkelijk omgaan als het onderzoek dit toelaat. Als de advocaat te laat is én niets van zich heeft laten horen, worden de volgende stappen doorlopen:

1. de hulpofficier van justitie doet één poging om de raadsman te bereiken. Bij geen gehoor kan aan de verdachte gevraagd worden of hij afstand doet van zijn recht op rechtsbijstand. Als de verdachte dat doet, kan de hulpofficier van justitie beslissen om het verhoor te starten. Mocht de raadsman alsnog verschijnen dan kan hij toegelaten worden.
2. Als de verdachte geen afstand doet van het recht op rechtsbijstand kan de hulpofficier van justitie beslissen om het verhoor te starten indien daartoe een dringende noodzaak bestaat. Toestemming van de officier van justitie is in dit geval vereist.

3. Als de verdachte geen afstand wil doen van het recht op rechtsbijstand en er bestaat geen dringende noodzaak om het verhoor te starten, kan het zijn dat de verdachte wel met het verhoor wil starten als er een vervangende raadsman komt. Op voorwaarde dat er nog voldoende tijd resteert om deze in te schakelen (de wachttijd bedraagt dan namelijk opnieuw maximaal twee uur), verzoekt de hOvJ aan de Raad voor Rechtsbijstand telefonisch om een vervangende raadsman. De RvR stuurt een samenvatting van dit verzoek naar het e-mailadres dat de hOvJ opgeeft. De hOvJ bevestigt de e-mail van de RvR en de RvR schakelt een andere raadsman in. Als de eerste raadsman alsnog komt, laat de politie deze niet meer toe.
4. Als het geen optie is om de RvR om een andere raadsman te verzoeken, kun je de opties bekijken die ook gelden voor de situatie waarin geen enkele raadsman kan komen. In het wetsvoorstel is om deze reden een uitbreiding van de tijd voor verhoor opgenomen: van zes naar negen uur voor meerderjarige verdachten van VH-feiten. Hierop moeten we echter tot november 2016 wachten.

Kan het verhoor starten of voortgezet worden als er geen enkele raadsman kan komen?

Als geen enkele raadsman kan komen voor het verhoor en de verdachte geen afstand wil doen van zijn recht op verhoorbijstand, kun je niet met het verhoor starten of verdergaan. Afhankelijk van het moment waarop dit gebeurt en het type delict bestaan er verschillende opties, zoals de verdachte heenzenden of in verzekering stellen. In elk geval dient contact opgenomen te worden met de officier van justitie, zodat deze een besluit kan nemen.

Kan het verhoor voortgezet worden als de raadsman is verwijderd?

De raadsman mag tijdens het verhoor niet buiten de hem gegeven bevoegdheden treden, geen onredelijk gebruik maken van zijn bevoegdheden en evenmin de orde verstoren. Wanneer hij zich daar niet aan houdt, kan de hulpofficier van justitie, na een waarschuwing door de verhorende ambtenaar, de raadsman verdere deelname aan het betreffende verhoor ontzeggen. De hulpofficier van justitie stelt de officier van justitie in kennis van de verwijdering. De raadsman kan weer toegelaten worden als de redenen voor verwijdering volgens de hOvJ zijn vervallen. Als het er naar uitziet dat het verhoor niet meer met de verwijderde raadsman kan worden hervat, bespreek dan met de verdachte of hij afstand wil doen van het recht op rechtsbijstand of dat hij een vervangende raadsman wil. Wanneer er onvoldoende tijd is om een vervangende raadsman aan te vragen, kan het verhoor direct na verwijdering van de raadsman uitsluitend worden hervat als de verdachte afstand doet van het recht op verhoorbijstand. Wanneer de verdachte in deze situatie geen afstand doet van het recht op verhoorbijstand, neem dan contact op met de Officier van Justitie die een besluit neemt.

Hoe vraag ik voor een verwijderde raadsman een vervangende raadsman aan?

Als de verdachte kiest voor een vervangende raadsman, stuurt de hulpofficier van justitie die de raadsman heeft bevolen zich uit de verhooruimte te verwijderen een e-mail naar de Raad voor Rechtsbijstand. Het mailadres van de Raad voor Rechtsbijstand helpdeskpiket@rvr.org. Geef de e-mail als onderwerpregel *Vervangende raadsman voor verwijderde raadsman*. En geef de e-mail hoge prioriteit. In de e-mail vermeld je dat het gaat om een vervangende raadsman aangezien de eerdere raadsman is verwijderd onder vermelding van het A-nummer en de naam van de verwijderde raadsman.

REGISTRATIE

Wat zijn veranderingen voor het invullen van het meldingsformulier Consultatiebijstand?

De hOvJ moet vanaf 1 maart 2016 het meldingsformulier Consultatiebijstand indienen bij de Raad voor Rechtsbijstand. Vanaf die datum moeten sommige dingen anders worden ingevuld. Het gaat om:

- De contactpersoon moet een zaakscoördinator (ZaCo) of operationeel coördinator (OpCo) zijn van de afdeling die bezig is met het onderzoek naar de betreffende verdachte.
- Het telefoonnummer moet een functioneel telefoonnummer van de ZaCo/OpCo zijn. Dit is niet het eigen zakelijke telefoonnummer van de ZaCo/OpCo, maar een telefoonnummer dat verbonden is aan de functie van de ZaCo/OpCo.
- Het invoerveld voor een faxnummer is vervangen voor een invoerveld voor een functioneel e-mailadres. Dit is niet het eigen zakelijke e-mailadres van een politiemedewerker, maar een e-mailadres dat verbonden is aan de functie van de ZaCo/OpCo. Het is belangrijk dat het e-mailadres goed wordt gespeld, omdat de Raad voor Rechtsbijstand de contactgegevens van de advocaat die de melding heeft geaccepteerd geautomatiseerd terugkoppelt.
- De vraag of de minderjarige prijs stelt op een advocaat voor het verhoor is aangepast naar: Stelt de verdachte van een A- of B-feit prijs op een gefinancierde advocaat bij het verhoor? Immers, vanaf 1 maart hebben niet alleen minderjarigen, maar alle aangehouden verdachten van een A- of B-feit recht op gefinancierde verhoorbijstand.
- Onder de vraag of de verdachte van een A- of B-feit prijs stelt op een gefinancierde advocaat bij het verhoor staat de opmerking: *Indien ja, vermeld indien bekend het verwachte tijdstip van het verhoor bij Bijzonderheden*. Vul het tijdstip waarop of het tijdsbestek waarin je verwacht dat het verhoor gaat plaatsvinden in. Dat kan in het vrijetekstveld Bijzonderheden.

Waarvoor is het nieuwe meldingsformulier Directe Verhoorbijstand bedoeld en wat moet ik daarop invullen?

Het meldingsformulier Directe Verhoorbijstand wordt ingevuld voor verdachten van A- of B-feiten die afstand van rechtsbijstand hebben gedaan, maar later alsnog verhoorbijstand van een piketadvocaat willen. Daarbij kan de verdachte aangeven of hij een voorkeursadvocaat wil. Iedere opsporingsambtenaar kan het formulier invullen. In de praktijk zal dit waarschijnlijk de verhorende ambtenaar zijn. Het formulier wordt alleen ingevuld als het nog zin heeft om een raadsman te laten komen. Als meteen al duidelijk is dat de raadsman niet kan komen voordat de termijn voor ophouden of IVS afloopt, dient contact opgenomen te worden met de officier van justitie, die een besluit neemt. Op het meldingsformulier Directe verhoorbijstand wordt dezelfde soort gegevens ingevuld als op het meldingsformulier Consultatiebijstand, zoals de naam van de ZaCo/OpCo, een functioneel telefoonnummer en een functioneel e-mailadres. Dit heeft alles te maken met een wederzijds goede bereikbaarheid van politie en advocatuur.

Waarom moeten op het meldingsformulier Consultatiebijstand ineens andere gegevens worden ingevuld?

De veranderingen op het meldingsformulier Consultatiebijstand zijn ingegeven door het recente recht op verhoorbijstand en het belang van politie en advocatuur om elkaar altijd goed te kunnen bereiken. Goede bereikbaarheid is bijvoorbeeld cruciaal op het moment dat de politie het tijdstip voor verhoor aan de advocaat wil melden, of op het moment dat de advocaat aan de politie door wil geven dat hij te laat komt. In het laatste geval moet de advocaat direct met een relevante contactpersoon van de politie kunnen bellen. Hieronder wordt uitgelegd waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt.

- De ZaCo/OpCo is een goede contactpersoon, omdat hij vanuit zijn functie altijd weet waar de verdachte zich bevindt en wanneer hij wordt verhoord. Als je afdeling de functie van ZaCo/OpCo niet kent, spreek dan met elkaar af welke functionaris die rol kan vervullen.
- Een functioneel telefoonnummer is belangrijk in het geval dat de ZaCo/OpCo, die op het meldingsformulier staat, om welke reden dan ook niet (meer) aanwezig is. De advocaat komt dan automatisch terecht bij de ZaCo/OpCo die de genoemde ZaCo/OpCo heeft afgewisseld.
- Een functioneel e-mailadres is belangrijk omdat de Raad voor Rechtsbijstand de contactgegevens van de advocaat die de melding heeft geaccepteerd naar het op het meldingsformulier vermelde e-mailadres aan de politie terugkoppelt. Met een functioneel e-mailadres bereiken we dat de afdeling niet afhankelijk is van de aanwezigheid van de op het meldingsformulier opgegeven ZaCo/OpCo. De afdeling moet een afspraak maken over wie rechten krijgt voor het functionele e-mailadres en op welke plek de ZaCo/OpCo de contactgegevens van de advocaat in het politiesysteem moet registreren. De contactgegevens van de advocaat moeten altijd direct paraat zijn voor collega's die contact met de advocaat willen opnemen. Bijvoorbeeld om het tijdstip voor verhoor te melden of om te vragen waar de advocaat blijft als hij te laat is en zelf geen contact heeft opgenomen.
- De vraag om verhoorbijstand en het verwachte starttijdstip worden vermeld omdat de advocaat daardoor meteen bij de aanvraag voor consultatiebijstand weet dat hij ook

verhoorbijstand moet verlenen en hoe laat het verhoor (ongeveer) zal starten. Dit komt naar verwachting tijdige aanwezigheid van de advocaat ten goede. De politie heeft er daarom belang bij om in het vrijetekstveld *Bijzonderheden* het verwachte begintijdstip voor verhoor aan te geven, als dit bij het invullen van het meldingsformulier al bekend is. De raadsman kan aan het vermelde tijdstip of tijdsbestek geen rechten ontleen.

Een deel van de gegevens die ik op het meldingsformulier Consultatiebijstand heb ingevuld, is niet aangekomen bij de Raad voor Rechtsbijstand. Hoe kan dat?

Als je het meldingsformulier Consultatiebijstand, IVS of Directe Verhoorbijstand opslaat in BVH, wordt dit *meteen* verstuurd naar de Raad voor Rechtsbijstand en door het geautomatiseerde systeem van de Raad direct doorgestuurd naar een piketadvocaat. Na jouw 'klik met de muis' op het icoontje voor 'opslaan' ontvangt de piketadvocaat de melding dus vrijwel meteen zonder dat iemand daar verder iets voor hoeft te doen.

Als je later aanvullingen maakt of wijzigingen aanbrengt en het opnieuw opslaat, is het in het politiesysteem verwerkt, maar wordt het meldingsformulier niet nog een keer naar de Raad voor Rechtsbijstand verzonden. De Raad ontvangt die aanvullingen en wijzigingen simpelweg dus niet. Als je al een keer op 'opslaan' hebt geklikt en daarna nog aanvullingen of wijzigingen in het formulier wilt maken, zijn er twee situaties mogelijk:

1. *De advocaat heeft de melding nog niet geaccepteerd.* Dit is het geval als de Raad voor Rechtsbijstand de contactgegevens van de advocaat nog niet naar het in het meldingsformulier opgegeven functionele e-mailadres van de politie heeft gemaïld.
 - a. Als de wijziging of aanvulling is dat de verdachte een voorkeursadvocaat wil, terwijl dit eerder niet was aangegeven, dan moet de Raad voor Rechtsbijstand de melding die bij de piketadvocaat uitstaat annuleren. Stuur in dit geval een e-mail met als onderwerp *Annulering piketadvocaat* naar de Raad met de gegevens van de verdachte (naam en geboortedatum) en het A-nummer en de naam van de voorkeursadvocaat. Het e-mailadres van de Raad voor Rechtsbijstand helpdeskpiket@rvr.org.
 - b. Bij andere wijzigingen maak je een *nieuw* meldingsformulier aan en stuurt dat automatisch naar de Raad voor Rechtsbijstand door het op te slaan. Let op: het nieuwe meldingsformulier heeft een nieuw nummer. Dit moet je laten staan. Vervang het niet voor het nummer van het eerste formulier dat je hebt ingestuurd. Dan gaat het mis. Bij de Raad voor Rechtsbijstand zal dit formulier met een ander nummer automatisch door het systeem aan het eerdere meldingsformulier gekoppeld worden op basis van gegevens als het BSN-nummer of de naam in combinatie met de geboortedatum van de verdachte. Op het moment dat de raadsman de melding accepteert, kan hij ook de gekoppelde gegevens inzien. Wellicht ten overvloede: Wanneer de wijziging of aanvulling *zowel* het BSN-nummer *als* de naam *en/ of* geboortedatum betreft, kan de koppeling niet plaatsvinden. Mail deze wijzigingen naar de Raad voor Rechtsbijstand helpdeskpiket@rvr.org.
2. *De advocaat heeft de melding al geaccepteerd.* Dit is het geval als de Raad voor Rechtsbijstand de contactgegevens van de advocaat naar het in het meldingsformulier opgegeven functionele e-mailadres van de politie heeft gemaïld. Eventuele wijzigingen/ aanvullingen worden direct aan de raadsman doorgegeven en niet aan de Raad voor rechtsbijstand.
 - a. Wanneer de wijziging of aanvulling een dringende zaak is in verband met de komst van de raadsman, geef die dan telefonisch aan de advocaat door. Denk aan de situatie dat de verdachte ineens een voorkeursadvocaat wil. Andere voorbeelden zijn een gewijzigde bezoeklocatie, heen-zending van de verdachte, gewijzigd tijdstip voor de start van het verhoor of een wijziging in de naam van de verdachte,
 - b. Bij niet dringende zaken kunnen wijzigingen/ aanvullingen per e-mail aan de raadsman worden verzonden.

De afdeling waarop ik werk heeft geen functioneel e-mailadres en telefoonnummer. Wat nu?

Met landelijke ondersteuning wordt eraan gewerkt om alle relevante afdelingen te voorzien van een functioneel telefoonnummer en functioneel e-mailadres voor de ZaCo/OpCo of andere coördinerende contactpersoon. Zolang deze functionele telefoonnummers en/of e-mailadressen er niet zijn, dient de leidinggevende van jouw afdeling afspraken met jullie te maken over het telefoonnummer en/of e-mailadres dat de hOvJ moet invullen op de meldingsformulieren voor Consultatiebijstand, Directe Verhoorbijstand en IVS. De implementatiemanager uit je eenheid is van deze ontwikkeling op de hoogte en je leidinggevende wordt hierover binnenkort (ook) via de lijn geïnformeerd. Met een (tijdelijk alternatief voor een) functioneel telefoonnummer en functioneel e-mailadres kan de advocaat van een verdachte altijd direct een relevante contactpersoon bij de politie bereiken. En op deze manier kunnen de politiemedewerkers altijd bij de contactgegevens van de advocaat.